

Reméljük, sikerült középpontba állítanunk ezt a színes fantáziavilágot, mely képes ünneppé varázsolni a hétköznapokat. Mi mindig azon fáradozunk, hogy minél több ilyen ünnep legyen kis olvasóink életében. Szeretnénk, ha minden szülő és gyermek meggyőződésévé válna, hogy a mesék, a könyvek és az olvasás nagymértékben segíti a jellem és a személyiség fejlődését, szolgálja a szókincs, a kifejezőképesség és a fantázia gazdagodását. Ezek a tulajdonságok pedig fontosak a sikeres élethez!

Mécs Imréné

Levelek

Az igazi levél nem más, mint a betűsorok által a távolból kézfogásra nyújtott jobb. Szerkesztőség és olvasótáborra nem lehet meg ilyen kézfogások, kézmeleg levélbeli kapcsolatok nélkül. Mivel az itt mellékelt levél és a hozzá tartozó írás egyfajta életérzést fejez ki, és a búcsú hangulatán túl egy egész, népes, most elmenő könyvtáros-generáció munkájának, elért teljesítményeinek tükre is, közlését szívesen javaslom. Történeti adatait egy-két helyen szögletes zárójelek közötti kiegészítésekkel teljesebbé tettem. A szerzővel minden biztonnal találkoztam a Debreceni Városi Könyvtárban és talán különféle szakmai összejöveteleken is, de munkásságát közelebbről nem ismerem. Könyvtártörténeti forrásaimból annyit tudok róla, hogy 1969-ben kezdte a könyvtárosságot, tehát csaknem négy évtizedes szolgálat hitelesíti sorait! Fáradozását-fáradozásukat előre is köszöni:

Gerő Gyula

Tisztelt Gerő Gyula úr! Kertészné Kati unszolására keresem meg önt ezzel az általam írt visszaemlékezéssel, amit a magunk mögött hagyott évek iránti nosztalgia hívott papírra. Ugyanis a Debreceni Városi Könyvtár 15 könyvtárosa ment nyugdíjba az elmúlt két évben csendben, házi ünnepségek keretében egymástól búcsúzva. Sokunknak első és egyetlen munkahelye volt a könyvtár. Ezzel a pár sorral kívántam egyfajta nyomatékot adni annak a – számunkra fontos – ténynek, hogy *voltunk* és a magunk szerény módján tudtunk adni és hagyni is valamit az utánunk következőknek abból, amit a szakmának nevezünk, illetve hiszünk. Tisztelettel:

Kiss Anna

Ady verscímét vettem kölcsön ahhoz a néhány gondolathoz, amit most szeretnék közreadni. Az apropója: nyugdíjba ment a Debreceni Városi Könyvtár ún. nagy generációja (önző módon magam is közéjük számítom).

Ez a tény önmagában nem nagy dolog, részint mert az élet rendje, részint, mert nap mint nap történik hasonló.

A motivációt visszaemlékezésemhez két dolog adta: 90 éve, 1917-ben alapították a Debreceni Közművelődési Könyvtárat, amely 1928-ban a Déri Múzeumban kapott helyet. A másik: tavalyp volt a könyvtár háború utáni [pontosabban: a megyei könyvtárba olvasztás 1952–1960-as korszaka utáni] újraélesztésének 45. évfordulója.

Az első szakasz nagy, feltétlenül említést érdemlő nevei: *Ecsedi István* könyvtár- és múzeumigazgató, *Árva Anna*, *Boldogfalvi (Bobák) Anna*, *Gulyás Sarolta* könyvtárosok. [És az 1940-es évtized végének-fordulójának könyvtárvezetője, *Versényi Ida*, a későbbi színházi rendező, a *Tanú* c. film titkárnő-szereplője.]

A második szakasz igazgatói 2006-ig: *Sz. Szabó László*, *Kertész Gyuláné*, *Elekes Sándorné*, *Mesterházyiné Baranyai Margit*, *Kiss Istvánné*.

Ennek a második szakasznak volt a kezdettől munkása és tanúja a „nagy generáció”. Mai információgazdag és multimédiás világunkban hihetetlennek és anakronisztikusnak tűnik a nem is olyan régmúlt: a 20 négyzetméteres, komfort nélküli kis könyvtárak üzlethelyiségekben, a város különböző pontjain. A kézben cipelt, biciklin tolt új könyvek, hogy mihamarabb az olvasókhoz jussanak. A 48 órás munkahét, szombati és vasárnapi nyitva tartással. A 14 napos évi szabadság. A tanyavilág letéti könyvtárai és népművelési körzetei a városi könyvtár égisze alatt. A klubkönyvtárak, amelyek a fiatalok tartalmas időtöltését voltak hivatva szolgálni. Közös fenntartású könyvtárak iskolákban, művelődési házakban. gyermekfoglalkozások, tanórák a könyvtárakban.

Az ünnepi könyvhét, a költészet napja, a magyar nyelv hete városi szintű megrendezése, kiállítások, író-olvasó találkozók, munkásművelődési programok, Debrecen város havi művelődési programjának közreadása, filmek készítése a virágkarneválról, Debrecen híres tudósairól, művészeiről, a felszámolandó városrészekről.

Olaszótáborok hátrányos helyzetű általános iskolásoknak, bibliográfiák, irodalmi tanulmányok, publikációk, a Zenei Könyvtár, az olvasóterem, a Petőfi-émlékkönyvtár, az ÁMK-kettős funkciójú könyvtár.

A kezdeti néhány nehéz év után a mindig бүdös és hideg cserépkályhákat felváltották a szintén бүdös, de már meleg olajkályhák. Óriási minőségi ugrásnak számított a gázfűtés, majd a távfűtött új és/vagy átalakított, egyre nagyobb alapterületű fiókkönyvtárak. A 40 wattos égőket fénycsővek, a kazettás magnós rádiókat a cédélejátszók, majd az egyre többet tudó számítógépek követték.

Luxusként kezeltük és tiszteltük a Latvija mikrobuszt, amelyet a tanyavilágba eljutáshoz kaptunk. Időnként ugyan elakadt a sárban, rázott és pöfögött, de a miénk volt. És egyszer megérkezett az első személygépkocsi is, amelyben kellemesen utazhattunk tapasztalatcserére, vándorgyűlésre.

Pályázatokat írtunk és nyertünk. Lassan felnőtünk és beleöregedtünk a korszerűségbe, csetlő-botló, öreges módon igyekeztünk elsajátítani az új technika működtetését. Próbáltuk felvenni a megfelelő „fordulatszámot”.

Ez a fejlődéstörténet a mi generációnkról is szól. Részesei és közreműködői voltunk mind ezeknek alulfizetetten, kevés társadalmi megbecsülést élvezve (az „elit” rangsorban a raktárost előzte meg csupán a könyvtáros).

Csináltuk mindezt főiskolai, egyetemi végzettséggel. Miért? Mert szerettük. Bennünket nem tudtak elcsábítani a jól fizető szakmák, foglalkozások. Mi akartunk ilyen életpályát és életminőséget 35-40 évig a kultúrának – Debrecen kultúrájának – a szolgálatában.

A céloom nem emlékműállítás volt, csupán emlékezés. Emlékezem azokra a kollégákra is, akik előttünk mentek nyugdíjba, és kegyelettel hajtok fejet a debreceni köztemetőben örök álmukat alvók előtt. A mi küzdelmeinknek valamennyien részesei voltak.

Úgy gondolom, nehéz örökséget hagyunk a következő nagy generációra, kívánjuk, hogy jól sáfárkodjanak a hagyatékkal.

Hát, kedves nyugdíjas játszótársaim! Jó volt veletek, és köszönöm, hogy én is veletek játszhattam, „mindent, ami élet”.

Kiss Anna
(1968–2004. Városi Könyvtár)

Képek a Debreceni Városi Könyvtár helytörténeti fotótárának gyűjteményéből

